

Piiritaja (*Apus apus*)

Rahvapärased nimed:
piirpääsuke, tornipääsuke,
metsapääsuke

Kaal: 30–55 g

Pikkus: 17–18 cm

Toit: lendavad putukad

Arvukus suvel: 70 000–150 000 paari

Arvukus talvel: –

Piiritaja on välimuselt ja elulaadilt pääsukese moodi, kuid siiski väga erinev ja huvitav lind. Ta pole pääsuke-sega isegi mitte sugulane.

Piiritaja tundub taeva taustal mustana, kuid tegelikult on tema sulestik üleni tumepruun, vaid kurgu all on hele laik. Pikad sirpjad tiivad, voolujooneline keha ja lühikesed jalad on kohastunud väga kiireks lendamiseks. Piiritaja lennukiirus võib olla isegi kuni 150 km/h. Enamasti tegutsevad piiritajad omapäi, kuid suvel kihutavad nad ringi ka väiksemas salgas ja kriiskavad nagu võidusõidul. Oma nime ongi piiritaja saanud valju häälitsuse järgi, mis kõlab „piir-piir“ või ka „srrii“.

Jalgu kasutab piiritaja vaid pesaavale kinnitumiseks, teda ei näe kunagi kusagil istumas. Linnu jalad on nii tõntsid, et ta ei ole võimeline maast õhku tõusma, vaid vajab lennu alustamiseks kõrgemat kohta, kust end alla kukutada. Juulis ja augustis võib vahel maast leida abitult lebava piiritaja, kes on sinna kukkunud ebaõnnestunud lendutõusmise või keeruka manöövri käigus. Kui lind tundub terve ja elujõuline, siis piisab, kui ta mõnel avaral platsil õhku visata. Kui lind on uimane, võib panna ta kõrgemasse kohta, näiteks rõdu servale varjulisse kohta toibuma. Sealt saab ta juba ise tuule tiibadesse.

Peaaegu kogu oma elu veedab piiritaja õhus. Ta toitub lendavatest putukatest, keda ta ringi kihutades suurde

avatud suhu kogub. Piiritaja paaritub, puhkab ja võib isegi magada lennates. Ka pesamaterjali leiab ta õhust, kogudes tuules lendlevaid kõrsi, sulgi jms.

Piiritaja pesitseb hoonete tuulutusalavades, räastaalustes või uuretes, harvem puuõõnsuses või kuldnoka pesakastis. Kõige arvukamalt on piiritajaid paneelelamute rajoonides. Sobivates kohtades võib lähestikku olla isegi kümneid pesi.

Piiritajale võib teha ka pesakasti. Ideaalne kast on pikliku kuju ja ovaalse lennuavaga, mille väiksem läbimõõt on umbes 5 cm. Pesakast tuleb paigutada hoone ülemisse serva ja neid võib kõrvuti panna mitu tükki.

Piiritajad saavad meile mai keskpaigas, munevad peagi 2–4 muna ning pojad kooruvad umbes jaanipäeva paiku. Pojad on pesas väga kaua, 5–6 nädalat, vihmasel suvel isegi kauem. Kehva ilmaga võivad piiritajad käia toitu otsimas mitmesaja kilomeetri kaugusel, pojad aga võivad näljaaja üleelamiseks jääda tardunne. Enne poegade lennuvõimeliseks saamist juuli lõpus või

augustis, võivad vanalinnud asuda juba teele Lõuna-Aafrika poole. Septembris võib meil näha veel vaid üksikuid linde.

